

**III ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY STAŁOWA WOLA**

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

	PODKARPACKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO		
	35-064 RZESZÓW 38-400 KROSNO 39-400 TARNOBRZEG	ul. Targowa 1 ul. Lewakowskiego 7 ul. 1 Maja 4	tel./fax (017) 852-86-51 tel./fax (013) 432-42-53 tel./fax (015) 822-16-90
AUTORZY OPRACOWANIA:		NR UPRAWNIEŃ	PODPIS
ANNA MATYKA		PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	
KIEROWNIK ODDZIAŁU ZAMIEJSCOWEGO W TARNOBRZEGU mgr WŁADYSŁAW GURDAK		nr upr. OIU KT-094	

Spis treści:

- 1. Podstawa prawna opracowania, informacje dotyczące metodyki i zakresu prognozy**
- 2. Zakres zmiany SUIKZP gminy**
- 3. Analiza i ocena aktualnego stanu i funkcjonowania środowiska**
  - 3.1. Charakterystyka stanu i zasobów środowiska**
  - 3.2. Jakość środowiska i zagrożenia środowiskowe**
- 4. Problematyka projektu zmiany SUIKZP gminy i analiza uwarunkowań ekologicznych i kulturowych na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem**
- 5. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany SUIKZP gminy**
  - 5.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektowanego przeznaczenia**
  - 5.2. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko**
  - 5.3. Ocena skutków środowiskowych przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska**
- 6. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko**
- 7. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany SUIKZP gminy**
- 8. Podsumowanie i wnioski**
- 9. Wykaz materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy**

1. Podstawa prawna opracowania, informacje dotyczące metodyki i zakresu prognozy

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest realizacją obowiązku określonego w art. 50 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227).

Prognoza jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tj. postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania i ich zmian zgodnie z art. 46 i art. 50 cytowanej ustawy.

Ponadto zgodnie z art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami), prognoza stanowi niezbędny element materiałów planistycznych warunkujących uchwalenie zmiany studium.

W niniejszej prognozie przedmiotem oceny są ustalenia projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stalowa Wola, uchwalonego uchwałą Nr XXXIV/483/05 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 21 stycznia z późniejszymi zmianami.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana z uwzględnieniem zagadnień wymienionych w art. 51 ust.2 i art. 52 ww. ustawy.

Zakres merytoryczny prognozy zgodnie z art. 53 wyżej cytowanej ustawy został uzgodniony z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: SNZ.4613-44/08 z dnia 2008-12-23) oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo znak: RDOŚ-18-WOO-7048-2-63/08/gj z dnia 2009-01-28).

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano aktualne i archiwalne opracowania fizjograficzne i planistyczne odnoszące się do obszaru przedmiotowej gminy oraz dostępne informacje dotyczące zasobów i stanu środowiska. Spis wykorzystanych materiałów zawiera pkt. 9 niniejszego opracowania.

Ponadto przy opracowaniu prognozy wykorzystano informacje Urzędu Miejskiego i obserwacje uzyskane w czasie wizji w terenie, przeprowadzonej na potrzeby zmiany Studium... i prognozy, dotyczące stanu zagospodarowania i użytkowania terenu, zasobów i wartości przyrodniczych oraz stanu i funkcjonowania środowiska.

W prognozie przeanalizowano i oceniono skutki dla środowiska, które wynikają z:

- projektowanego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania,
- określenia zasad zagospodarowania tych obszarów.

Ocenie poddano te elementy środowiska, na które projekt zmienianego dokumentu może mieć wpływ przekształcający tj. m.in.: powietrze, klimat akustyczny, powierzchnia ziemi łącznie z glebą, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, świat roślinny i zwierzęcy, bioróżnorodność, cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu z uwzględnieniem stanu środowiska obszaru opracowania jego wrażliwości i odporności.

Istota prognozy zawiera się w ocenie:

- na ile projektowane zmiany Studium... pozwolą na zachowanie istniejących wartości środowiska,
- na ile projektowane zmiany Studium... wzbogacą lub odtworzą obniżone wartości środowiska,
- w jakim stopniu projektowane zmiany Studium... będą potęgować istniejące zagrożenia.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się głównie metodami analitycznymi i waloryzacyjnymi.

Na podstawie zastosowanych metod, analiz i ocen sformułowane zostały wnioski odnośnie rozwiązań przyjętych w zmianie Studium..., w aspekcie ich wpływu na środowisko oraz sprecyzowane zalecenia odnośnie sposobów minimalizacji potencjalnych negatywnych skutków.

Ze względu na jasny i czytelny sposób opracowania dokumentu niniejszej prognozy bez użycia sformułowań specjalistycznych, odstąpiono od opracowania streszczenia w języku niespecjalistycznym.

2. Zakres zmiany SUIKZP gminy

Zmiana SUIKZP gminy Stalowa Wola dotyczy:

- wyznaczenia na obszarach ewidencyjnie rolnych w rejonie miejskiej oczyszczalni ścieków, terenów dla lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- wyznaczenia na terenie leśnym przy ul. Staszica (w ciągu drogi krajowej nr 77), terenu pod lokalizację usług komercyjnych (handel, usługi);
- zmiany przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej (w sąsiedztwie Trasy Podkarpowej) projektowanych w obowiązującym M.p.z.p. Osiedla Dolina w tereny zabudowy usługowej wraz ze zmianą lokalnego układu komunikacyjnego w części południowo-zachodniej Osiedla;
- przeznaczenia terenu pod realizację węzła drogowego na skrzyżowaniu ul. Chopina i Trasy Podkarpowej kosztem terenów przeznaczonych w obowiązującym M.p.z.p. Osiedla Dolina pod usługi, zieleni urządzoną i w niewielkiej części tereny rolne oraz przedłużenia drogi klasy głównej (ul. Chopina w kierunku ulicy Brandwickiej –droga wojewódzka nr 855) kosztem terenów ewidencyjnie rolnych, położonych poza terenami objętymi m.p.z.p.;
- przekształcenia istniejącej funkcji usług handlu przy ul. Niezlomnych w tereny lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

3. Analiza i ocena aktualnego stanu i funkcjonowania środowiska

3.1. Charakterystyka stanu i zasobów środowiska

Położenie geograficzne i morfologia terenu

Według podziału fizyczno–geograficznego J. Kondrackiego teren miasta Stalowa Wola usytuowanego w północnej części województwa podkarpackiego, na lewym brzegu Sanu, położony jest w północnej części makroregionu **Kotliny Sandomierskiej**, w obrębie dwóch mezoregionów: **Doliny Dolnego Sanu i Równiny Tarnobrzeskiej**.

Krainy te reprezentują typ rzeźby równin piaszczystych i dna doliny rzecznej. Pod względem morfologicznym w obrębie Doliny Dolnego Sanu, w której obrębie położona jest zasadnicza, zainwestowana część miasta obejmuje terasy rzeki: zalewową, nadzalewową i wysoką. W generalnie mało urozmaiconej rzeźbie terenu, w części wschodniej miasta zaznacza się wyraźna krawędź - skarpa o wysokości ok.10m, oddzielająca terasę wysoką i nadzalewową Sanu od terasy zalewowej. Spadki terenu w tej części są niekorzystne dla lokalizacji zabudowy, wynoszą 10-15%. Spadki terenu na pozostałej części obszaru nie przekraczają 2-5%. Obszar Równiny Tarnobrzeskiej, w którą na wschodzie i południu łągodnie przechodzi dolina Sanu jest w przewadze zalesiona.

Budowa geologiczna, warunki geologiczno-inżynierskie

Pod względem geologicznym teren miasta położony jest w północnej części dużej jednostki geologicznej Polski – Zapadliska Przedkarpackiego. Jest to rozległe obniżenie tektoniczne wypełnione trzeciorzędowymi osadami miocenu morskiego, zalegającymi na utworach

starszych. Obszar gminy usytuowany jest w północnej części Zapadliska, a utwory je wypełniające wykształcone są w głębokomorskiej facji ilów i iłóupków. Ostatnim ogniwem utworów trzeciorzędowych są iły krakowieckie, zalegające bezpośrednio pod nakładem utworów czwartorzędowych (plejstocenijskich i holocenijskich). Strop utworów trzeciorzędowych występuje średnio na głębokości 20 - 35 m p.p.t., a maksymalna miąższość wynosi ok. 200 metrów. W kierunku wschodnim iły krakowieckie występują płycej (6 – 10m p.p.t.) i odsłaniają się w skarpie doliny Sanu tworząc nieprzepuszczalny „wał”. W stropie ilów krakowieckich zalegają piaski rzeczne plejstocenijskie, które odsłaniają się na prawym brzegu Sanu. Osady czwartorzędu (plejstocen, holocen) widoczne na powierzchni terenu to piaski, mady, iły i piaski ze żwirami akumulacji rzecznej oraz torfy. Są to osady o zróżnicowanym pochodzeniu: rzeczne, zastoiskowe, eoliczne, wodnolodowcowe i lodowcowe.

Utwory akumulowane współcześnie to piaski i mady rzeczne, piaski humusowe oraz torfy i namuły torfiaste. Powstają one w dnie doliny Sanu oraz zagłębieniach bezodpływowych.

Ogólnie przeważają korzystne warunki geologiczne. Do gruntów o niekorzystnych warunkach geologiczno-gruntowych zaliczają się obszary występowania torfów, namulów torfiastych i piasków humusowych, na których zwierciadło wód gruntowych stabilizuje się na poziomie wyższym niż 2,0m p.p.t. Są to grunty słabonośne, mało przydatne do bezpośredniego posadowienia fundamentów. Grunty tego rodzaju występują lokalnie w zagłębieniach terenu i starorzeczach w obrębie terasy zalewowej i nadzalewowej.

Wody powierzchniowe

Teren miasta położony jest w zlewni rzeki San, która płynie generalnie z południa na północ, stanowiąc naturalną granicę wschodnią. Dopływami Sanu na obszarze miasta są rzeka Barcówka, potok Jelonek, potok Pyszanka.

Ponadto na obszarze miasta głównie w części wschodniej, w obrębie terasy nadzalewowej występują zbiorniki wodne – pozostałości starorzeczy Sanu. Starorzeczka o naturalnym charakterze występują w obrębie międzywała - terasy zalewowej rzeki.

Wzdłuż Sanu na przeważającej części obszaru, za wyjątkiem części południowej miasta znajdują się wały przeciwpowodziowe. PZMIUW w Rzeszowie planuje w tej części miasta budowę lewego wału Sanu i obwałowań cofkowych rzeki Barcówki.

Wody podziemne

Wody gruntowe tu występujące są wodami typu aluwialnego. Zasadniczy poziom wodonośny związany jest z plejstocenijskimi piaskami i żwirami rzecznyymi. Jest to poziom wodonośny o zwierciadle swobodnym oraz lokalnie o zwierciadle lekko napiętym występujący na głębokości średnio od 10m do 30m p.p.t. Lokalnie, w obrębie zalegania mad, a w szczególności w rejonie starorzeczy tj. w miejscach występowania holocenijskich osadów organicznych bagienno - rzecznych, wody gruntowe występują na głębokości od 1,5m do 3,0m p.p.t..

Woda gromadzi się w namulach organicznych oraz w osadach niespoistych podścielających utwory organiczne. Zwierciadło tych wód ma charakter lekko napięty. W okresie obfitych opadów atmosferycznych osady wypełniające (budujące) zagłębienia są mokre.

Cały obszar miasta znajduje się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów (utworzonego zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną, zatwierdzoną decyzją MOŚZNiL nr KDH 1/013/6037/97 z dnia 18.07.1997 r.).

Czwartorzędowy poziom wodonośny na terenie miasta (obszar GZWP) pozbawiony jest przypowierzchniowej, ciągłej warstwy izolacyjnej, co stwarza zagrożenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni. Wobec powyższego obszar Zbiornika podlega ochronie poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu. Dotyczą one przede wszystkim zakazu

lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bez zabezpieczeń chroniących zasoby wodne.

Zasoby Zbiornika stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców Stalowej Woli w wodę pitną w oparciu o funkcjonujące na terenie miasta ujęcia „Krzyżowe Drogi” i „Stare Ujęcie”.

Dla ujęć zostały wyznaczone tereny ochrony pośredniej wewnętrznej oraz wspólny teren ochrony pośredniej – zewnętrznej, obejmujący znaczny obszar centrum miasta. Zgodnie z Decyzją Wojewody Podkarpackiego z dn.28.11.2000r ustanawiającą tereny ochrony wokół ujęć w obrębie terenu ochrony pośredniej zewnętrznej obowiązuje zakaz lokalizowania obiektów mogących wpłynąć ujemnie na ilość i jakość ujmowanej wody.

Warunki glebowe

W obrębie terenu miasta występują głównie gleby mineralne wytworzone z utworów aluwialnych. Znaczne powierzchnie zajmują mady lekkie i średnie, wytworzone z materiału pyłowego i ilastego oraz gleby brunatne wyługowane. Występują ponadto gleby pseudobielicowe i czarne ziemie. Gleby hydrogeniczne występujące lokalnie, reprezentowane są przez gleby torfowe, murszowe i mułowo-torfowe.

Pod względem bonitacyjnym charakterystyczny jest znaczny udział gleb wysokich klas. Przestrzeń rolnicza na terenie miasta skupia się w obrębie doliny Sanu, gdzie występują gleby o wysokiej wartości bonitacyjnej (56% użytków rolnych terenu miasta stanowią gleby klas I-III, 77% I-IV).

Szata roślinna

Na terenie gminy występują następujące zbiorowiska roślinności:

Zbiorowiska leśne

Lasy występują w postaci rozległego kompleksu w zachodniej i południowej części miasta, rozciągającego się w kierunku zachodnim i południowym poza jego terenem. Lasy stanowią pozostałości Puszczy Sandomierskiej, w chwili obecnej znacznie przekształconej w wyniku działalności gospodarczej człowieka.

Głównymi zbiorowiskami leśnymi są tu: zespół kontynentalnego boru mieszanego z mniejszym udziałem zespołu subkontynentalnego boru świeżego i boru wilgotnego. W zbiorowiskach leśnych przeważają drzewostany iglaste około 90%. Skład gatunkowy obejmuje łącznie kilkanaście gatunków drzewiastych. Trzon drzewostanów buduje sosna (88%), pozostałe to: brzoza brodawkowa, olsza, osika, jodła, dąb, buk i grab. W podszyciu występuje kruszyna, leszczyna i jarzębina. Jest to kompleks lasów państwowych administrowanych przez Nadleśnictwo Rozwadów. Są to lasy ochronne, położone w granicach administracyjnych miasta powyżej 50 tys. mieszkańców.

Lasy komunalne występują w większych kompleksach głównie w centralnej części miasta. Służą głównie celom rekreacyjnym jako teren wypoczynku, pełnią również funkcję ochronną – zieleni izolacyjna, oddzielająca zabudowę mieszkaniową od przemysłu zlokalizowanego na obszarze miasta.

Wskazania gospodarcze zawarte w Uproszczonym planie urządzenia lasu na lata 2003-2012 przewidują urządzenie lasu o charakterze wypoczynkowo-zdrowotnym jako obręb spacerowo-wypoczynkowy, przy jednoczesnym prowadzeniu gospodarki leśnej mającej na celu produkcję surowca drzewnego. Gatunkiem dominującym w lasach komunalnych jest sosna z niewielką domieszką gatunków liściastych – brzozy, dębu i olszy. Są to drzewostany jednopiętrowe.

W dolinie Sanu występuje las łęgowy w formie rozluźnionych zadrzewień topolowo-wierzbowych i zarośli wiklinowych.

Zbiorowiska nieleśne

Wśród zbiorowisk nieleśnych największe znaczenie mają występujące w międzywalu rzeki San wilgotne łąki, gdzie zachowały się nieliczne półnaturalne zespoły roślinności, jak też mniejsze kompleksy łąkowe w obniżeniach terenu i dnach starorzeczy.

Na pozostałym obszarze dominują zbiorowiska antropogeniczne, głównie segetalne, związane z terenami upraw rolnych, roślin okopowych i zbożowych. Ze względu na duży udział gruntów odłogowanych i ugorów dominują ubogie i częściowo zruderalizowane łąki oraz zbiorowiska łąk porolnych, nie koszonych i nie wypasanych.

Występuje także roślinność ruderalna towarzysząca terenom zabudowy, w tym przemysłowej, terenom komunikacyjnym (drogi, kolej).

Zieleń wysoka reprezentowana jest przez pojedyncze drzewa i niewielkie zagajniki topoli, osiki i wierzby.

Zieleń urządzona reprezentowana jest przez zieleńce, skwery w postaci trawników oraz nasadzeń kwiatów i krzewów ozdobnych.

Fauna

Według podziału na krainy zoogeograficzne (Jaczewski 1973 r. W Narodowym Atlasie Polski) obszar miasta należy do Krainy Niziny Sandomierskiej. Faunę terenów wolnych od zainwestowania można ogólnie podzielić na gatunki związane z doliną rzeczną Sanu, gatunki leśne oraz gatunki przestrzeni otwartych. W szczególności odcinek doliny Sanu stanowi skupisko zróżnicowanej pod względem gatunkowym ornitofauny. Odpowiednie dla siebie miejsca lęgu, żerowania i migracji znajdują tu: kaczkowate, czaplowate, żurawiowe, siewkowe, mewy i szponiaste. Dotyczy to przede wszystkim międzywala rzeki, gdzie zachowana jest w znacznym stopniu roślinność łąkowa, w tym łąki zalewowe, dające możliwość żerowania, a siedliska wodne (koryto rzeki i starorzeczka) zapewniają bezpieczne miejsca odpoczynku na przelotach.

Przestrzenie otwarte pól i łąk przylegających do wału rzeki stanowią łowiska dla awifauny, głównie wróblowatych i drozdowatych.

W siedliskach wodnych rzeki San występuje kilkadziesiąt gatunków ryb, w tym wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: minóg strumieniowy, głowacz białopłetwy, piskorz, różanka, boleń, kiełb białopłetwy, łosoś atlantycki, koza złotawa.

Kompleks lasów państwowych stanowi ostoję dla wielu gatunków fauny, w tym dużych zwierząt łownych, nie stwierdzono jednak stanowisk łąkowych i regularnego przebywania rzadkich gatunków fauny, w tym ornitofauny. Kompleks tych lasów został wyłączony z rozciągającego się na południe obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Sandomierska.

Na terenie Stalowej Woli wymieniony obszar Natura 2000 obejmuje niewielkie fragmenty terenów leśnych w zachodniej i południowo-zachodniej części miasta, o łącznej powierzchni 43,4ha.

Siedliska przyrodnicze

Występujące na przeważającej części obszaru miasta zbiorowiska roślinne należą do typowych siedlisk antropogenicznych i synantropijnych. W części ich powstanie i funkcjonowanie wynika z dużego udziału terenów zainwestowanych, w tym przemysłowych oraz z dawnej i obecnej gospodarki rolnej, w części natomiast z braku użytkowania i pozostawienia terenów pod wpływem pośrednich wpływów działalności gospodarczej. Rozwinięta mozaika zespołów i zbiorowisk roślinnych, tworzona jest przez asocjacje pospolite i nie zagrożone, zarówno w skali regionalnej i krajowej.

Chronione siedliska przyrodnicze (Rozporządzenie MŚ z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie) to występujące w międzywalu Sanu starorzeczka oraz pozostałości olsów i łągów topolowo-wierzbowych.

System powiązań przyrodniczych

System powiązań ekologicznych na terenie miasta tworzą:

- ekosystem doliny rzecznej Sanu, stanowiącej oś systemu powiązań ekologicznych, w tym ekosystemy łąkowe – obszary łąk zalewowych, stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących łatwo wysuszających obszarów;
- rozległe ekosystemy leśne - kompleksy dawnej Puszczy Sandomierskiej na zachodzie i południu;
- ekosystemy lasów komunalnych, dolinek cieków wodnych, naturalnych obniżzeń terenu oraz tereny zieleni osiedlowej oraz ogólnie dostępnej zieleni towarzyszącej usługom - stanowiące lokalne korytarze ekologiczne (służące również przewietrzaniu miasta), łączące państwowy kompleks leśny występujący na zachodzie miasta z doliną rzeki San na wschodzie.

Dolina rzeki San jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym, stanowi fragment sieci ekologicznej ECONET-PL opracowanej w ramach europejskiego programu Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody. Podstawowym celem utworzenia sieci ekologicznej w kraju i Europie jest zwiększenie skuteczności ochrony różnorodności biologicznej. Główne zasady wdrożenia sieci ECONET to:

- zasada nasycenia różnymi formami ochrony prawnej;
- zasada renaturyzacji obszarów zdegradowanych;
- zasada promowania rozwoju zrównoważonego.

Zasoby przyrody prawnie chronione, ustanowione i potencjalne

Na terenie miasta w stanie obecnym nie ustanowiono obszarowych form ochrony przyrody w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody. Ochronie prawnej z mocy wymienionej ustawy podlegają pomniki przyrody wpisane do rejestru wojewódzkiego. Są to:

- okazy topoli białej i czarnej (7 sztuk) w ramach byłego rezerwatu "Sochy" (zniesionego w 1970 r. z powodu zbyt dużego zniszczenia drzewostanu);
- sześć okazów drzew (2 jesiony, 2 sosny, 1 lipa, 1 buk) w parku podworskim w Charzewicach;
- klon w otoczeniu kościoła w Rozwadowie.

Poprzez zachodnią i południową granicę administracyjną teren miasta sąsiaduje z rozległym ustanowionym obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 OSO „Puszcza Sandomierska” o kodzie PLB180005. Na terenie Stalowej Woli wymieniony obszar Natura 2000 obejmuje niewielkie fragmenty terenów leśnych w zachodniej i południowo-zachodniej części miasta, o łącznej powierzchni 43,4ha.

Potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk to proponowany (Shadow List 2006) z Dyrektywy Siedliskowej: Dolny San i Wisłok, obejmujący na terenie miasta koryto rzeki San wraz z bezpośrednio przylegającymi terenami zalewów. Podstawowym celem ochrony tego potencjalnego obszaru Natura 2000 jest zachowanie zbiorowisk i gatunków związanych ze środowiskiem wodnym rzeki. Przedmiotem ochrony są siedliska wodne ok. 30 gatunków ryb, w tym siedmiu w/w (pkt. 3.1. fauna) gatunków ryb chronionych.

Potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk proponowany w Shadow List 2008 to Dolina Dolnego Sanu, obejmujący odcinek doliny rzeki od Leżajska do ujścia do Wisły. Na terenie miasta Stalowa Wola obejmuje koryto rzeki San wraz z terenami przyległymi, położonymi w międzywałach rzeki. Obszar Dolina Dolnego Sanu jest propozycją poszerzenia potencjalnego obszaru Dolny San i Wisłok o tereny wilgotnych łąk zalewowych, zawierających się na terenie Stalowej Woli w obszarze ograniczonym wałami przeciwpowodziowymi rzeki.

Podstawowym celem ochrony potencjalnego obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu jest zachowanie zbiorowisk genetycznie i funkcjonalnie związanych z dynamiką dużej niżowej rzeki. Są to przede wszystkim zbiorowiska łąkowe na terasach zalewowych i starorzecza. Przedmiotem ochrony są wymienione chronione siedliska przyrodnicze oraz siedliska występowania gatunków ryb, proponowane do ochrony w ramach potencjalnego obszaru Natura 2000 Dolny San i Wisłok.

Na podstawie opracowanych, dla obydwu proponowanych obszarów Natura 2000 Standardowych Formularzy Danych, stwierdza się w ich obrębie brak występowania siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych o znaczeniu priorytetowym.

Dziedzictwo kulturowe, krajobraz kulturowy

W gminnej ewidencji zabytków znajduje się blisko 200 obiektów zabytkowych. Są to obiekty sakralne, kapliczki, cmentarze, obiekty użyteczności publicznej oraz domy murowane zlokalizowane głównie, na terenie dawnych wsi, włączonych w granice administracyjne miasta. Do wojewódzkiego rejestru zabytków wpisano: zespół drewniany kościoła św. Floriana (przeniesiony do Stalowej Woli z miejscowości Stany), obiekty z terenu osiedla Rozwadów (zespół klasztorny oo. Kapucynów, kościół parafialny, cmentarz wojenny, budynek kuźni) oraz pojedyncze obiekty z terenu osiedla Charzewice (w tym pozostałość zespołu pałacowego).

Na podstawie ogólnopolskiego programu badawczo-konserwatorskiego Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP) na obszarze miasta stwierdzono występowanie 18 stanowisk archeologicznych o różnej wartości poznawczej, w tym 10 zakwalifikowanych jest do kategorii II (średnia wartość poznawcza).

Dla obszaru miasta sporządzono szczegółową waloryzację i charakterystykę krajobrazu kulturowego („Studium problematyki ochrony wartości krajobrazu kulturowego dla gminy Stalowa Wola”) z podziałem na 46 jednostek architektoniczno –krajobrazowych. W konsekwencji wydzielono strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące tereny historycznej zabudowy oraz strefę ochrony krajobrazowej, stanowiącą zabezpieczenie właściwej ekspozycji dla stref konserwatorskich. Strefa ochrony krajobrazowej obejmuje obszary naturalnego krajobrazu tj. tereny leśne i dolinę Sanu oraz niektóre tereny otwarte stanowiące otulinę i odpowiednio zachowane otoczenie wymienianych wcześniej zespołów zabytkowych z elementami krajobrazu kulturowego.

3.2 Jakość środowiska i zagrożenia środowiskowe

Jakość powietrza atmosferycznego, źródła emisji

Głównymi punktowymi źródłami emisji na terenie miasta są Elektrownia Stalowa Wola S.A. oraz trzy zakłady branży metalowej zlokalizowane na terenie TSSE - Podstrefa Stalowa Wola, które są źródłami emisji podstawowych zanieczyszczeń powstających w procesach energetycznych i technologicznych (m.in. fluor, węglowodory alifatyczne i aromatyczne, lotne związki organiczne). W stanie obecnym Zakłady posiadają aktualne pozwolenia na odprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza, określające warunki i ilości emisji dla poszczególnych substancji. Ponadto pozostają pod stałą kontrolą WIOŚ w Rzeszowie, mającą na celu ewentualne stwierdzenie naruszeń warunków określonych w pozwoleniach.

Szacunkowe dane ostatnich lat wskazują na znaczne ilości zanieczyszczeń powietrza (emisja niezorganizowana) wprowadzane z sektora komunalno-bytowego i komunikacji i ich wzrastający wpływ na stan atmosfery. Zjawisko to jest szczególnie odczuwalne na terenach zurbanizowanych, zwłaszcza w sezonie grzewczym.

Obecnie wiele samochodów posiada katalizatory, lecz z drugiej strony liczba samochodów wciąż wzrasta co sprawia, że zanieczyszczenie powietrza przez środki transportu jest ciągle aktualnym problemem. Dotyczy to głównie odcinków dróg prowadzących ruch tranzytowy (drogi krajowe i wojewódzkie) na obszarach zurbanizowanych w centrum miasta.

Wzrastająca ilość zanieczyszczeń z ogrzewnictwa indywidualnego wynika ze stosowanego paliwa grzewczego. Są to w dalszym ciągu w większości paliwa stałe, głównie węgiel kamienny oraz w wielu przypadkach różnego rodzaju odpady. Na obszarze miasta zaopatrzenie w ciepło odbywa się głównie poprzez miejską sieć ciepłowniczą. Zabudowa jednorodzinna zaopatruje się w ciepło poprzez realizację lokalnych systemów bazujących na paliwie gazowym, część zabudowy pokrywa potrzeby cieplne poprzez kotłownie opalane węglem i koksem oraz tradycyjne ogrzewanie piecami.

Wg badań WIOŚ w Rzeszowie strefa powiatu stalowowolskiego, (w tym miasto Stalowa Wola), dla której dokonano rocznych ocen jakości powietrza z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin, w latach 2002-2006 uzyskała dla wszystkich zanieczyszczeń (dla których określone są stężenia dopuszczalne) klasę A. Oznacza to, że stężenia żadnej z substancji nie przekraczały poziomów dopuszczalnych i teren całego powiatu nie wymagał opracowania programu ochrony powietrza, ani prowadzenia działań naprawczych. Zakres działań wynikający z zaliczenia do tej klasy to utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

W roku 2007 zakres oceny jakości powietrza dla kryterium ochrony zdrowia rozszerzono o wartości stężeń w powietrzu węglowodorów oraz metali w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na potrzeby takiej oceny dokonano w województwie nowego podziału stref, obejmujących kilka powiatów. Miasto Stalowa Wola znajduje się w strefie tarnobrzieszko-leżajskiej. W przeprowadzonej za rok 2007 ocenie strefę zakwalifikowano do klasy C ze względu na zanieczyszczenie powietrza benzo(a)pirenem, ze wskazaniem miasta Nisko jako obszaru stwierdzonych przekroczeń. Dla pozostałych, objętych oceną substancji nie stwierdzono przekroczeń obowiązujących wartości kryterialnych.

Reasumując należy stwierdzić, iż miasto generalnie charakteryzuje się korzystnymi warunkami powietrza, o czym świadczy zdrowotność lasów (w stanie obecnym występują jedynie uszkodzenia słabe – I strefa zagrożeń przemysłowych), środowiska szczególnie wrażliwego na zanieczyszczenia gazowe. Mniej korzystne warunki aerosanitarne (w zakresie pyłu PM₁₀, tlenków azotu, węglowodorów) mogą występować w najbliższym sąsiedztwie dróg prowadzących intensywny ruch tranzytowy, co związane jest ze zwiększającym się corocznie natężeniem ruchu samochodowego i emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych. W kolejnych latach można spodziewać się dalszej tendencji wzrostowej tego niekorzystnego zjawiska.

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Aktualnie na terenie miasta nie prowadzi się monitoringu wód powierzchniowych. Jakość wody w Sanie w roku 2007 w punkcie kontrolnym w miejscowości Wrzawy, na terenie gminy Gorzyce (km. 4,0 biegu rzeki) wg obowiązującej od roku 2004, V– stopniowej klasyfikacji, w klasyfikacji ogólnej zaliczono do IV klasy – wody niezadowolającej jakości. Oznacza to, wody spełniające wymagania dla wód powierzchniowych kategorii A3, w których wartości biologicznych wskaźników jakości wody wykazują, na skutek oddziaływań antropogenicznych, zmiany jakościowe i ilościowe w populacjach biologicznych. Przeznaczenie wód do spożycia wymaga wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego. W roku 2006 i 2007 jakość wód rzeki na tym odcinku jej biegu uległa okresowemu pogorszeniu, w stosunku do roku 2005 (III klasa – wody zadowolającej jakości).

San jest bezpośrednim odbiornikiem ścieków z dużych biologicznych oczyszczalni m.in. Sanoku, Lesku, Dynowie, Jarosławiu, Leżajsku, Nisku i Stalowej Woli oraz ścieków przemysłowych z zakładów zlokalizowanych na terenie miasta Sanok i Stalowa Wola.

W stanie obecnym teren miasta posiada rozbudowaną sieć kanalizacyjną z odprowadzeniem ścieków na oczyszczalnię miejską. Zabudowa projektowana posiada możliwość wyposażenia w kanalizację poprzez rozbudowę do faktycznych potrzeb.

Na terenie miasta zlokalizowany jest punkt monitoringu wód podziemnych. Kontrola jakości podlegają wody czwartorzędowego (Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 425 stanowiący

źródło zaopatrzenia mieszkańców miasta w wodę pitną). W roku 2007 badane wody zaliczono do IV klasy jakości (wody niezadawalającej jakości). Zaliczenie wód do IV klasy, oznacza wody nie spełniające wymagań, określonych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, nie nadają się do bezpośredniej konsumpcji, wymagają skomplikowanego uzdatniania. Wskaźnikami decydującymi o klasie były przekroczenia dopuszczalnej zawartości chromu, manganu, niklu, żelaza oraz pH.

Jakość gleb

Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze. Na terenie miasta charakterystyczne jest przeznaczanie znacznych powierzchni gruntów rolnych, w tym o wysokiej bonitacji na potrzeby zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikają z oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami. Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno-redukcyjnych gleby zmieniają jej właściwości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą:

- nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu;
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu.

Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw.

Gleby terenów użytkowanych rolniczo na terenie miasta wykazują znaczny stopień zakwaszenia, około 60% użytków rolnych na terenie miasta to gleby kwaśne i bardzo kwaśne. W glebach takich występuje zwiększona mobilność metali ciężkich i zwiększona przyswajalność ich przez rośliny. Największy udział gleb zakwaszonych występuje na terenach gdzie przeważają gleby lekkie. Stan jakości badanych gleb pod względem zawartości metali ciężkich i siarki jest korzystny. Gleby charakteryzują się naturalną zawartością tych pierwiastków. Zanieczyszczenie gleb wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi nie ma większego wpływu na stan czystości gleb i ich przydatność rolniczą.

Klimat akustyczny

Na terenie miasta źródłami emisji hałasu przemysłowego są zakłady (instalacje emitujące hałas) zlokalizowane w obrębie specjalnej strefy ekonomicznej. W związku z ich położeniem poza terenami osiedli zabudowy mieszkaniowej oraz występowaniem pasa zieleni izolacyjnej nie pojawia się zagrożenia uciążliwości hałasowej i niedotrzymywania standardów akustycznych. Zakłady aktualnie zlokalizowane na terenie specjalnej strefy ekonomicznej zostały zobligowane stosownymi decyzjami do prowadzenia pomiarów hałasu w środowisku zewnętrznym oraz do terminowego przedkładania opracowanych wyników pomiarów Wojewodzie i Podkarpackiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Środowiska. Ponadto WIOŚ w Rzeszowie przeprowadza kontrole interwencyjne w zakresie przekroczeń standardów akustycznych.

Analizując dane z lat poprzednich można stwierdzić, iż stan zagrożenia hałasem przemysłowym ulega zmianie, co wiąże się z transformacją gospodarki. W miejscu hałasu przemysłowego pojawia się coraz częściej zagrożenie hałasem komunalnym (lokale rozrywkowe w porze nocnej, drobna wytwórczość i usługi, instalacje klimatyzacyjno-wentylacyjne z pomieszczeń handlowych, biurowych i usługowych). Emitują one hałas o niewysokim poziomie i niewielkim zasięgu oddziaływania, często o nieznacznych przekroczeniach. Są one przyczyną częstych interwencji z uwagi na niewłaściwą lokalizację, często w zwartej zabudowie, powodującą lokalną uciążliwość akustyczną.

Hałas ze źródeł przemysłowych i komunalnych jest stosunkowo łatwy do wyeliminowania (w porównaniu do hałasu komunikacyjnego), poprzez m.in. modernizację linii technologicznych, wyciszeń i obudów dźwiękochłonnych, wymaga również zdecydowanie mniejszych nakładów finansowych.

Niekorzystne, pogłębiające się zjawiska dotyczą klimatu akustycznego pochodzącego od środków transportu w związku z intensywnym rozwojem motoryzacji.

Wg badań stanu akustycznego, przeprowadzonych w roku 2006 (WIOŚ Rzeszów) przy głównych trasach komunikacyjnych na terenie miasta prawie we wszystkich 24 punktach pomiarowych odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i pory nocnej. Najwyższe poziomy hałasu w porze dziennej i nocnej zarejestrowano przy ulicach wlotowych do miasta, ulice: Sandomierska, Brandwicka i Rozwadowska oraz przy ulicach zlokalizowanych w centrum miasta, ulice: Staszica, Jana Pawła II i Komisji Edukacji Narodowej. Przekroczenia norm wynosiły od kilku do kilkunastu %.

Zagrożenia środowiskowe

Zagrożenia naturalne wynikają z położenia miasta i warunków hydrologicznych. Część terenu miasta ze względu na położenie w dolinie Sanu może być narażona na niebezpieczeństwo wystąpienia zagrożeń powodziowych. Dotyczy to w szczególności południowo-wschodniej części miasta, gdzie San nie posiada obwałowań przeciwpowodziowych, dodatkowo występuje tu zagrożenie zalewania wodami cofkowymi nie obwałowanej rzeki Barcówki.

Tereny między linią brzegową rzeki San, a jej wałem przeciwpowodziowym, w myśl art. 82. ust. 1.pkt 1 ustawy Prawo wodne to obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, służące przepuszczeniu wód powodziowych. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przed powodzią.

Wschodnia część miasta (tereny najniżej położone w obrębie terasy zalewowej Sanu) znajduje się w strefie zagrożonej zalaniem prawdopodobnymi wodami powodziowymi $Q_{1\%}$ (tereny chronione wałami) w przypadku ich uszkodzenia, przesiąkania lub przelania się wody przez wały. Zasięg strefy wyznaczono w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Stalowa Wola* z uwagi na brak dla zlewni Sanu studium, o którym mowa w art.79 ust.2 ustawy Prawo wodne. Warunkiem uniknięcia ewentualnego zagrożenia powodzią na tym obszarze, w przypadku katastrofalnych stanów wód w rzece jest utrzymanie w należyтым stanie technicznym wałów ochronnych Sanu poprzez stałą ich modernizację celem eliminacji uszkodzeń i zniszczeń. Dla ochrony wału zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązuje 50-metrowa strefa ochrony.

Ponadto PZMIUW w Rzeszowie planuje budowę lewego wału Sanu i obwałowań cofkowych rzeki Barcówki.

Zagrożenia antropogeniczne związane z działalnością człowieka.

Teren miasta charakteryzuje się znacznym stopniem przekształcenia pierwotnych warunków przyrodniczych. Dotyczy to w szczególności obszaru zainwestowania miejskiego, gdzie przez długie lata zaznaczało się negatywne oddziaływanie przemysłu tu zlokalizowanego. Obecnie uciążliwość Elektrowni Stalowa Wola i Huty Stalowa Wola została znacznie ograniczona.

Elektrownia Stalowa Wola S.A. oraz trzy zakłady branży metalowej zlokalizowane na terenie TSSE - Podstrefa Stalowa Wola eksploatują instalacje, objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego, zaliczane do mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie zakłady uzyskały, wydane przez Wojewodę Podkarpackiego pozwolenia zintegrowane na prowadzenie instalacji i są zobligowane do wypełniania warunków określonych w decyzjach, dotyczących m.in. wielkości dopuszczalnych emisji zanieczyszczeń powietrza, wód, hałasu, wielkości wytwarzania i postępowania z odpadami, w tym niebezpiecznymi,

monitoringu procesów technologicznych i ewidencjonowania wielkości emisji oraz wypełniania zaleceń dotyczących sposobów osiągnięcia wysokiego sposobu ochrony środowiska jako całości.

Dodatkowo na Zakłady nałożono terminowy obowiązek przedkładania sprawozdań z wypełniania zaleceń stosownym organom ochrony środowiska, które warunkują ich dalsze funkcjonowanie.

Aktualnie niekorzystne, pogłębiające się zagrożenia związane z oddziaływaniem ruchu drogowego i rozwojem motoryzacji – emisją hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych, szczególnie odczuwalne w obszarach zabudowy w śródmieściu i w sąsiedztwie tras prowadzących ruch tranzytowy.

4. Problematyka projektu zmiany SUIKZP gminy i analiza uwarunkowań ekologicznych i kulturowych na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem

Poniżej omówiono funkcje projektowane w zmianie Studium... oraz przedstawiono krótką charakterystykę uwarunkowań ekologicznych i kulturowych, w tym istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

IUC – teren projektowanej lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m². Teren o takim przeznaczeniu o powierzchni ok. 31,9ha wyznaczono w sąsiedztwie oczyszczalni miejskiej. W stanie obecnym są to tereny ewidencyjnie rolne, obejmujące grunty zbonifikowane w II – IV klasie, faktycznie nie są użytkowane rolniczo, stanowią odłogi i ugory oraz porzucone, zaniedbane sady. Grunty te już w roku 1994 na etapie uchwalenia miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Stalowa Wola uzyskały zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze.

Przedmiotowy teren od wschodu przylega do oczyszczalni miejskiej i częściowo do wału przeciwpowodziowego rzeki San, od zachodu do projektowanej Trasy Podkarpackiej. Od północy graniczy z obszarem projektowanego układu komunikacyjnego i terenami usługowo – produkcyjnymi (obowiązujący M.p.z.p. osiedla Dolina oraz projekt zmiany m.p.z.p.). Od południa sąsiaduje z ogrodami działkowymi, z charakterystyczną zabudową altanową.

Przedmiotowy obszar sąsiaduje przez teren oczyszczalni i wał przeciwpowodziowy z terenami o funkcji ekologicznej – korytarz ekologiczny rzeki, tym samym znajduje się w sąsiedztwie (nie bezpośrednim) potencjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Dolnego Sanu i zawierającego się w jego granicach potencjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolny San i Wisłok. Poza linią obwałowań, będącą jednocześnie granicą potencjalnego SOOS Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu (w tym potencjalnego SOOS Dolny San i Wisłok), rozciągają się tereny porośnięte roślinnością pozostającą pod wpływem wylewów rzecznych. Są to głównie pozostałości łąg: topolowego *Populetum albae* i wierzbowego *Salicetum albo-fragilis*, a także zalewowych łąk nadrzecznych i zbiorowisk kenofitycznych nawłoci, głównie nawłoci późnej *Solidago serotina*. Rosną tam okazałe topole, decydujące o strukturze i charakterze roślinności.

Omawiany teren projektowanej funkcji usługowej pomimo, iż w stanie obecnym wolny od zabudowy, położony jest w obrębie i sąsiedztwie obszarów zainwestowania miejskiego o pewnym stopniu przekształcenia pierwotnych warunków przyrodniczych. Przyległy teren oczyszczalni ścieków wraz z drogami dojazdowymi i stacją transformatorową od wielu lat podlega intensywnej presji antropogenicznej, przejawiającej się przede wszystkim trwałym przekształceniem powierzchni ziemi i roślinności. Tereny przyległe od strony zachodniej i północnej, w tym z projektowaną trasą obwodową, znajdują się w obszarze podlegającym dotąd umiarkowanemu oddziaływaniu człowieka, jednak wskutek sąsiedztwa ruchliwej drogi i osiedli mieszkaniowych z jednej strony a oczyszczalni ścieków z drugiej, zarówno szata roślinna jak i fauna poddana została znacznej synantropizacji i zatraciła stopniowo naturalny charakter.

Wg wykonanej na potrzeby opracowania m.p.z.p. inwentaryzacji przyrodniczej na omawianym terenie, planowanym do lokalizacji funkcji usługowej występują zbiorowiska roślinne należące do typowych siedlisk antropogenicznych i synantropijnych. W części ich powstanie i funkcjonowanie wynika z prowadzonej dawnej i obecnej gospodarki rolnej, w części natomiast z braku użytkowania i pozostawienia fragmentów terenu pod wpływem pośrednich oddziaływań działalności gospodarczej. Mozaika zespołów i zbiorowisk roślinnych tworzona jest przez asocjacje pospolite i niezagrożone. Nie stwierdzono wśród nich jednostek fitosocjologicznych podlegających ochronie.

Przeprowadzona inwentaryzacja ornitologiczna (Folta n.pbl.) wykazała, że teren objęty opracowaniem, oraz jego najbliższe otoczenie wraz z miejskim odcinkiem rzeki San, odwiedza w ciągu roku 50 gatunków ptaków.

Teren projektowanej lokalizacji funkcji usługowej nie stanowi dla ptactwa bezpiecznej bazy żerowej ze względu na możliwość zderzenia się ptaków z liniami energetycznymi przebiegającymi w pobliżu oraz ze względu na oddziaływanie akustyczne ruchu komunikacyjnego przyległych osiedli. Na terenie opracowania nie występują miejsca lęgowe ptaków. Awifauna związana z siedliskami występującymi w dolinie Sanu może korzystać okresowo z przedmiotowego terenu, jedynie jako obszaru łowisk.

Omawiany teren zawiera się w wyznaczonej w Studium... strefie ochrony krajobrazowej. Niemniej krajobraz w tym rejonie, w stanie obecnym nie posiada szczególnych walorów widokowych, został już znacząco przekształcony, zarówno poprzez bryły urządzeń oczyszczalni ścieków jak i konstrukcje urządzeń elektroenergetycznych.

Teren objęty zmianą Studium...położony jest na pograniczu terasy zalewowej i nadzalewowej Sanu, oddzielonych w tym rejonie kilkumetrową skarpą. Część niżej położonej terasy zalewowej znajduje się w zasięgu potencjalnych zalewów wodami $Q_{1\%}$ przy uszkodzeniu wałów przeciwpowodziowych (teren chroniony wałami Sanu).

2UC – teren projektowanej lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej $2000m^2$, położony przy ul. Niezłomnych. Zmiana Studium... dotyczy przekształcenia istniejącej funkcji usługowej na powierzchni ok. 2,7ha. W stanie obecnym na przedmiotowym terenie znajdują się obiekty handlowe, składy i magazyny. Teren położony jest w centrum zainwestowania miejskiego: tereny produkcyjne oraz usługi handlu i komercyjne, bez zadrzewień i zieleni. Pod względem przyrodniczym i krajobrazowym nie przedstawia żadnej wartości.

Położony jest w obrębie terenu ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wody.

Ze względu na jego usytuowanie w obrębie terasy wysokiej Sanu i znaczne oddalenie od rzeki znajduje się poza zasięgiem zagrożeń powodziowych o charakterze potencjalnym (obszarów chronionych wałami).

Teren projektowanej funkcji położony jest w odległości ok. 2km od granicy potencjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu (w tym w odległości ok. 2,5-3,0km od potencjalnego SOOS Dolny San i Wisłok).

1U – teren o powierzchni 2,3ha przeznaczony w zmianie Studium... pod lokalizację funkcji usługowej – usługi komercyjne, handel, z dopuszczeniem funkcji mieszkaniowej. W stanie obecnym jest to teren lasu, stanowiący część większego kompleksu lasów komunalnych o funkcji izolacyjnej (ograniczenie oddziaływania na tereny mieszkaniowe przemysłu miasta - Huta i Elektrownia Stalowa Wola). Około 500 metrowy pas lasów izolacyjnych wraz z terenami przyległymi, wolnymi od zabudowy stanowią lokalny korytarz ekologiczny, łączący obszary o funkcji ekologicznej występujące na zachodzie (kompleks lasów Puszczy Sandomierskiej) z doliną Sanu.

Przedmiotowy teren od północy przylega do terenów zabudowy wielorodzinnej, od wschodu do ulicy Staszica w ciągu drogi krajowej nr 77, na południu i zachodzie występują lasy, które przecina droga publiczna, gminna (ulica Leśna). Kompleks lasów komunalnych, którego część stanowi omawiany teren to zbiorowisko leśne częściowo zdegradowane w wyniku wieloletniego,

negatywnego oddziaływania HSW i oddziaływania drogi krajowej. Stanowi go monokultura sosnowa, pozbawiona krzewów w podszyciu.

Rejon położenia omawianego terenu charakteryzuje się niskimi walorami widokowymi, położony jest poza strefą ochrony krajobrazowej. W jego obrębie nie występują stanowiska archeologiczne.

Teren położony jest poza zasięgiem potencjalnych wód $Q_{1\%}$.

Nie podlega ograniczeniom, wynikającym z położenia w strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wody.

Potencjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu położony jest w odległości ok. 1,5km na wschód od omawianego terenu. Potencjalny SOOS Dolny San i Wisłok ok. 0,5-1km dalej.

2U, 3U– zmiana Studium... dotyczy przekształcenia niezrealizowanej w obowiązującym M.p.z.p. Osiedla Dolina funkcji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w funkcję usługową. Łączna powierzchnia projektowanych terenów usługowych wynosi 21,9ha. Projekt przedmiotowej zmiany wynika ze stwierdzonego negatywnego oddziaływania Trasy Podkarpowej, które stanowiłoby znaczną uciążliwość dla przyszłej zabudowy mieszkaniowej, projektowanej w jej sąsiedztwie.

W stanie obecnym są to tereny wolne od zabudowy, ewidencyjnie stanowią użytki rolne zbonifikowane w II-IV klasie, faktycznie nie są użytkowane rolniczo.

W obrębie terenów projektowanej funkcji usługowej występują nieleśne zbiorowiska roślinne należące do typowych siedlisk antropogenicznych i synantropijnych. Brak tu chronionych siedlisk przyrodniczych i lasów, tym samym siedlisk dla zróżnicowanej pod względem gatunkowym fauny. Teren nie przedstawia wartości przyrodniczych, ani krajobrazowych.

Część terenu 2U położona jest w strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wody.

W odległości około 0,5-1 km na wschód znajduje się potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu. Potencjalny SOOS Dolny San i Wisłok ok. 0,5-1km dalej na wschód.

KDGP, KDG –zmiana Studium... dotyczy lokalizacji węzła drogowego na skrzyżowaniu ul. Chopina i Trasy Podkarpowej kosztem terenów przeznaczonych w obowiązującym M.p.z.p. Osiedla Dolina pod usługi, zieleni urządzonej i w niewielkiej części tereny rolne oraz przedłużenia w kierunku północnym drogi klasy głównej (ul. Chopina w kierunku ulicy Brandwickiej –droga wojewódzka nr 855) kosztem terenów ewidencyjnie rolnych, położonych poza terenami objętymi m.p.z.p. Projektowana lokalizacja węzła drogowego dotyczy powierzchni ok. 4,5ha terenów ewidencyjnie rolnych, faktycznie odłogowanych i ugorowanych. Na terenach projektowanego przeznaczenia występują grunty II-IV klasy bonitacyjnej.

Projektowana droga przebiega przez tereny rolne, częściowo użytkowane rolniczo z zabudową rozproszoną. Długość odcinka projektowanej drogi wynosi ok. 3km, a powierzchnia przewidziana do zainwestowania ok. 9,5ha.

Projektowana droga na odcinku ok. 2,5km przebiega wzdłuż wału przeciwpowodziowego Sanu, który stanowi granicę potencjalnego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu, w części znajduje się w zasięgu potencjalnych zalewów wodami $Q_{1\%}$ przy uszkodzeniu wałów przeciwpowodziowych (teren chroniony wałami Sanu).

Na przedmiotowych terenach występują analogiczne, jak wyżej opisane (teren 1UC) warunki przyrodnicze, wynikające z położenia, podobnego użytkowania i zagospodarowania (linie elektroenergetyczne WN, gazociąg wysokoprężny $\varnothing$ 700CN). Brak tu chronionych siedlisk przyrodniczych i warunków do bytowania i rozrodu fauny, w tym ornitofauny.

Odcinek projektowanej drogi przebiegający wzdłuż wału Sanu położony jest w strefie ochrony krajobrazowej – krajobraz naturalny o dużych walorach widokowych.

Wszystkie tereny wyżej omówione, którym w projekcie zmiany Studium... przypisano określone funkcje, położone są na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425.

Projektowane zainwestowanie posiada możliwość wyposażenia w niezbędną infrastrukturę techniczną na bazie istniejących i projektowanych urządzeń i sieci poprzez rozbudowę do faktycznych potrzeb.

W obrębie terenów projektowanych funkcji i w najbliższym sąsiedztwie nie występują chronione siedliska przyrodnicze, ani udokumentowane stanowiska gatunków chronionych, brak również terenów leśnych (za wyjątkiem terenu 1U). Występujące tu nieleśne zbiorowiska roślinne należą do typowych siedlisk antropogenicznych i synantropijnych, zaliczane są do pospolitych i nie zagrożonych, zarówno w skali regionalnej i krajowej. Z uwagi na położenie po części w obrębie i po części w sąsiedztwie terenów zainwestowania miejskiego oraz brak zróżnicowania flory na obszarach projektowanych zmian nie występują warunki dla bytowania zróżnicowanej pod względem gatunkowym fauny.

Wszystkie omawiane tereny znajdują się w znacznej odległości ok. 6-7km od ustanowionego obszaru Natura 2000 - obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Sandomierska.

Tereny projektowanych zmian (1U, 2U, 3U, KDGP, część KDG) położone są w obrębie lokalnych korytarzy ekologicznych, łączących obszary o funkcji ekologicznej występujące w zachodniej części miasta (kompleks lasów Puszczy Sandomierskiej) z doliną Sanu na wschodzie.

Na terenach objętych zmianą Studium... brak zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych oraz obiektów zabytkowych, będących przedmiotem zainteresowania konserwatorskiego.

Aktualny stan środowiska na terenie miasta, generalnie ulega poprawie, dotyczy to tendencji poprawy w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza (ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowych) i jakości gleb. Niekorzystne, pogłębiające się zjawiska dotyczą klimatu akustycznego i emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, w związku z intensywnym rozwojem motoryzacji, szczególnie odczuwalne w obszarach zabudowy w śródmieściu i w sąsiedztwie tras prowadzących ruch tranzytowy.

5. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany SUIKZP gminy

5.1. Identyfikacja oddziaływań na środowisko wynikających z projektowanego przeznaczenia.

Realizacja projektowanej zmiany Studium...dotycząca lokalizacji nowych funkcji na obszarze miasta, wiązać się będzie z pewnym oddziaływaniem na środowisko. Z uwagi na wskazanie w dokumencie jakim jest SUIKZP miasta, projektowanych funkcji przypisanych poszczególnym terenom, bez sprecyzowanych informacji odnośnie parametrów przedsięwzięć (instalacji), omówione zostaną prawdopodobne oddziaływania i potencjalny wpływ na środowisko. Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na etapie zmiany Studium... można dokonać wstępnego oszacowania wpływu na środowisko, potwierdzenia lub wykluczenia potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania.

Przedsięwzięcia zaliczane wg obowiązujących przepisów do mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, będą wymagały na późniejszym etapie przeprowadzenia procedur oddziaływania na środowisko, mogą wymagać opracowania raportu o oddziaływaniu na środowisko. Do tego rodzaju przedsięwzięć w omawianej zmianie Studium... zaliczają się: projektowane inwestycje komunikacyjne oraz usługowe na powierzchni powyżej 2,0ha.

Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko dokonano podziału projektowanych funkcji w zależności od:

- charakteru projektowanego przeznaczenia oraz prawdopodobnej skali i potencjalnego natężenia oddziaływania;

- uwarunkowań i ograniczeń środowiskowych wynikających z położenia projektowanego przeznaczenia;
- aktualnego użytkowania, rodzaju i stanu zasobów oraz funkcjonowania środowiska.

W konsekwencji, analogicznie jak w pkt. 4 wyróżniono pięć grup przedsięwzięć (funkcji) będących przedmiotem zmiany SUiKZP gminy, których oddziaływanie na środowisko prawdopodobnie będzie zróżnicowane. Są to:

- teren projektowanej lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² w rejonie miejskiej oczyszczalni ścieków - **1 UC**;
- teren projektowanej lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² w obrębie zainwestowania miejskiego, przy ulicy Niezłomnych -**2 UC**;
- teren projektowanych usług komercyjnych i handlu przy ulicy Staszica (w ciągu drogi krajowej nr 77) – **1 U**;
- tereny projektowanych usług w obrębie Osiedla Dolina, w sąsiedztwie Trasy Podskarpowej – **2U, 3 U**;
- teren projektowanego węzła drogowego i drogi publicznej klasy G w rejonie wału przeciwpowodziowego rzeki San – **KDGP, KDG**.

Tak usystematyzowany podział projektowanych funkcji był przedmiotem dalszych analiz i ocen w niniejszym opracowaniu.

W poniższej tabeli dokonano identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko projektowanych funkcji z określeniem charakteru wpływu i wyszczególnieniem elementów środowiska, na które projektowane funkcje mogą mieć wpływ przekształcający.

Prognozowane oddziaływania zostały zidentyfikowane i wymienione w porządku odpowiadającym skali i natężeniu prawdopodobnego wpływu.

Tabela nr 1. Identyfikacja potencjalnego oddziaływania na środowisko wynikającego z realizacji zmiany SU i KZP gminy

Projektowana funkcja	Charakter wpływu	Elementy środowiska objęte oddziaływaniem
1UC – tereny obiektów handlowych powyżej 2000m ² w rejonie oczyszczalni ścieków	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcie i zmiana użytkowania gruntów • zajęcie powierzchni biologicznie czynnej • zmiana warunków gruntowo-wodnych • wytwarzanie odpadów • emisja hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych • emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzących z ogrzewnictwa • emisja ścieków 	<ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia ziemi • krajobraz • powietrze • wody • fauna i flora • ludzie
2UC – tereny obiektów handlowych powyżej 2000m ² przy ulicy Niezłomnych	<ul style="list-style-type: none"> • powiększenie terenu zajętego przez zabudowę kubaturową • wytwarzanie odpadów • emisja hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych • emisja ścieków • emisja zanieczyszczeń powietrza 	<ul style="list-style-type: none"> • krajobraz • wody • powietrze • ludzie

1U – teren usług komercyjnych i handlu przy ulicy Staszica	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcie i zmiana użytkowania gruntów ● zajęcie powierzchni biologicznie czynnej ● wylesienie ● zmiana warunków gruntowo-wodnych ● wytwarzanie odpadów ● emisja zanieczyszczeń powietrza, emisja ścieków, emisja hałasu 	<ul style="list-style-type: none"> ● powierzchnia ziemi ● krajobraz ● środowisko biotyczne – rośliny ● powietrze ● wody ● ludzie
2U, 3U- tereny usług w rejonie Trasy Podkarpowej w obrębie Osiedla Dolina	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcie i zmiana użytkowania gruntów ● zajęcie powierzchni biologicznie czynnej ● zmiana warunków gruntowo-wodnych ● wytwarzanie odpadów ● emisja zanieczyszczeń powietrza, ścieków, hałasu 	<ul style="list-style-type: none"> ● powierzchnia ziemi ● krajobraz ● wody ● powietrze ● ludzie ● flora i fauna
KDGP, KDG – teren węzła drogowego i drogi publicznej klasy G	<ul style="list-style-type: none"> ● zajęcie i zmiana użytkowania gruntów ● zajęcie powierzchni biologicznie czynnej ● zmiana warunków gruntowo-wodnych ● emisja hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych ● ograniczenia w użytkowaniu terenów bezpośrednio przyległych ● spływy zanieczyszczonych wód z pasa drogowego 	<ul style="list-style-type: none"> ● powierzchnia ziemi ● krajobraz ● wody ● powietrze ● ludzie ● środowisko biotyczne

Realizacja projektu zmiany Studium...spowoduje zajęcie i zmianę użytkowania znacznych powierzchni terenów rolnych, w istotnym stopniu będą to gleby chronionych klas bonitacyjnych, co wynika ze specyfiki obszaru miasta. Nastąpi także częściowa, lokalna niwelacja terenów w celu umożliwienia wprowadzenia zabudowy oraz zniszczenie struktury wierzchniej warstwy pokrywy glebowej. W stanie obecnym są to w większości tereny otwarte w obszarze miasta, ich zainwestowanie spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz zniszczenie istniejącej szaty roślinnej i uszczuplenie siedlisk bytowania fauny. Nastąpi także pośrednie niszczenie szaty roślinnej na terenach bezpośrednio przyległych poprzez podsuszanie terenów w wyniku zwiększenia powierzchni nieprzepuszczalnych.

Potencjalnie znaczne oddziaływanie wiązać się może z wytwarzaniem ścieków i odpadów pochodzących z projektowanej działalności usługowej w obrębie terenów UC i U. W wyniku realizacji projektowanych funkcji usługowych zwiększyć się może emisja zanieczyszczeń powietrza tzw. emisja „niska” pochodząca z indywidualnych systemów grzewczych i komunikacji niezbędnej dla obsługi projektowanego zainwestowania.

Realizacja drogi odciążającej Trasę Podkarpową przyczyni się do upłynnienia i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz eliminacji uciążliwości (emisja hałasu i zanieczyszczeń

komunikacyjnych) na terenach zabudowy mieszkaniowej. Z drugiej jednak strony będzie można zaobserwować podwyższony poziom zanieczyszczeń środowiska na obszarach, które dotychczas były wolne od tych oddziaływań.

W pewnym stopniu niekorzystne oddziaływanie może przejawiać się w odniesieniu do krajobrazu, głównie na terenach przeznaczonych pod lokalizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w rejonie oczyszczalni ścieków. Przedmiotowy teren położony jest w wyznaczonej w Studium... strefie ochrony krajobrazowej. Jednak mając na uwadze aktualne przekształcenia (bryła oczyszczalni, napowietrzne linie elektroenergetyczne WN) oraz przede wszystkim możliwości kształtowania ładu przestrzennego i architektonicznego w m.p.z.p. (omówione szerzej w pkt. 5.3.) nie przewiduje się by były to oddziaływania znaczące.

Najmniej znaczące oddziaływania przewidywane są w odniesieniu do funkcji projektowanych w obrębie terenów zainwestowania miejskiego (obiekty handlowe przy ulicy Niezłomnych), głównie ze względu aktualne przekształcenie środowiska i brak jakichkolwiek wartości przyrodniczych.

5.2. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Analizę i ocenę przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko funkcji projektowanych w zmianie SUIKZP gminy przedstawiono w tabeli nr 2, gdzie zidentyfikowano prawdopodobne skutki środowiskowe w zależności od:

- rodzaju oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane);
- trwałości ich występowania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe);
- zasięgu oddziaływania (lokalne, ponadlokalne).

Punktem odniesienia był istniejący stan środowiska, w rejonie lokalizacji projektowanych funkcji.

Tabela nr 2. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko projektowanych funkcji

Projektowana funkcja	Przewidywane oddziaływania na środowisko										
	Rodzaj				Czas					Przestrzeń	
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótko terminowe	Średnio terminowe	Długo terminowe	Stale	Chwilowe	Lokalne	Ponad lokalne
1UC – tereny obiektów handlowych powyżej 2000m ² w rejonie oczyszczalni ścieków	×	×	×	○	×	○	×	×	○	×	○
2UC – tereny obiektów handlowych powyżej 2000m ² w przy ulicy Niezłomnych	×	○	×	○	×	○	×	×	○	×	○
1U – teren usług komercyjnych i handlu przy ulicy Staszica	×	×	×	○	×	○	×	×	○	×	○
2U, 3U- tereny usług w rejonie Trasy Podskarpowej w obrębie Osiedla Dolina	×	×	×	○	×	○	×	×	○	×	○
KDGP, KDG – teren węzła drogowego i drogi publicznej klasy G	×	×	×	○	×	○	×	×	○	×	×

Objaśnienia użytych symboli:

- × - występowanie oddziaływania
- – brak oddziaływania

Przewiduje się, iż w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska oddziaływania projektu zmiany Studium... przedstawiać się mogą następująco:

- populacja ludzka – w efekcie budowy nowej drogi i przeniesienia ruchu na tereny niezamieszkałe, nie normowane pod względem akustycznym, wystąpią oddziaływania pozytywne pośrednie, stałe, lokalne i ponadlokalne wynikające z eliminacji uciążliwości komunikacyjnych (hałas, zanieczyszczenia) na terenach mieszkaniowych położonych przy Trasie Podkarpowej;
- zwierzęta, rośliny – wystąpią oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe w zasadzie stałe poprzez zajmowanie występujących siedlisk roślin (w tym lasów) i zwierząt na terenach aktualnie wolnych od zabudowy, przy czym nie będą to siedliska gatunków chronionych i priorytetowych, mogą wystąpić oddziaływania pośrednie w odniesieniu do siedlisk flory i fauny na terenach bezpośrednio przyległych do terenów projektowanych funkcji wynikające z podsuszenia gruntów w wyniku wprowadzenia powierzchni nieprzepuszczalnych;
- bioróżnorodność – wystąpią oddziaływania bezpośrednie, stałe i lokalne (utrata istniejących siedlisk), lecz nie powodujące istotnych negatywnych strat dla bioróżnorodności ze względu na brak w rejonach lokalizacji projektowanych funkcji elementów kluczowych dla zachowania różnorodności biologicznej;
- obszary Natura 2000 – nie przewiduje się negatywnych znaczących oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność ustanowionego obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska, przede wszystkim ze względu na znaczne jego oddalenie i przewidywany lokalny zasięg oddziaływania projektowanych funkcji, nie przewiduje się również negatywnych znaczących oddziaływań na potencjalne obszary Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu i zawierający się jego granicach SOOS Dolny San i Wisłok – projektowane funkcje nie wkraczają na ich obszary, nie powodują fragmentacji siedlisk, ponadto typy siedlisk będące celem ochrony obszarów Natura 2000 nie występują w granicach żadnego z terenów projektowanych do zmiany przeznaczenia (dotyczy przede wszystkim terenów położonych w najmniejszej odległości od granic obszarów chronionych);
- wody powierzchniowe – wystąpią oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe wynikające ze zwiększenia ilości odprowadzanych ścieków komunalnych oraz pozytywne pośrednie i wtórne (poprawa jakości wód w rzekach) w związku z projektowanym wykorzystaniem kanalizacji zbiorczej i oczyszczaniem ścieków;
- wody podziemne – mogą wystąpić oddziaływania pośrednie, poprzez infiltrację zanieczyszczonych wód do gruntu, a następnie do wód wglębnych, co może pojawić się w trakcie eksploatacji projektowanych inwestycji komunikacyjnych (spływy, rozchłapywanie zanieczyszczonych wód z pasa drogowego);
- powietrze – wystąpią oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe i stałe w związku z powstaniem nowych punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, przy realizacji założeń Studium... dotyczących ochrony powietrza nie będą to oddziaływania pośrednie i wtórne, skutkujące zagrożeniem naruszenia standardów jakości powietrza;
- powierzchnia ziemi – wystąpią oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe i stałe poprzez zajmowanie gruntów pod zabudowę kubaturową i komunikację, oddziaływania krótkoterminowe związane będą z etapem prowadzenia prac budowlanych (deformacje terenu, wykopy);
- krajobraz – oddziaływanie będzie miało charakter pośredni, długotrwały, stały - na terenach wolnych od zabudowy pojawi się nowa zabudowa kubaturowa i komunikacja.

5.3. Ocena skutków środowiskowych przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska

W poniższej tabeli nr 3 zestawiono skutki dla środowiska, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji projektu zmiany SUIKZP gminy.

Analizowano, w jaki sposób realizacja projektowanych funkcji wpłynie na:

- przedmiot ochrony, cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000 ustanowionych i potencjalnych położonych w najbliższym rejonie projektu zmian tj. obszaru specjalnej ochrony ptaków OSO Puszcza Sandomierska i potencjalnych specjalnych obszarów ochrony siedlisk Dolina Dolnego Sanu i Dolny San i Wisłok;
- bioróżnorodność, ludzi, zwierzęta, rośliny, chronione siedliska przyrodnicze, gatunki chronione, korytarz ekologiczny rzeki San, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, klimat akustyczny, zabytki, stanowiska archeologiczne.

Oddziaływanie na środowisko określano jako:

- **P - oddziaływanie pozytywne**

Oddziaływanie powodujące korzystne zmiany w środowisku, najczęściej wtórne, pojawiające się w dłuższym horyzoncie czasowym, prowadzące do poprawy wybranych elementów środowiska w wymiarze ponadlokalnym.

- **O - oddziaływanie neutralne**

Całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący = oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku.

- **Z - oddziaływanie znaczące**

Wpływ znaczący – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia.

- **N- oddziaływanie znacząco negatywne**

Istotny wpływ negatywny – oddziaływanie powodujące zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych.

Tabela nr 3. Analiza i ocena skutków środowiskowych przewidywanych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000

Elementy środowiska / Projektowane funkcje	Potencjalne obszary Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu i Dolny San i Wisłok	Obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB 180005	bioróżnorodność	ludzie	zwierzęta	rośliny	chronione siedliska przyrodnicze	gatunki chronione	korytarz ekologiczny	wody	powietrze	powierzchnia ziemi,	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	klimat akustyczny	zabytki	stanowiska archeologiczne
1UC – tereny obiektów handlowych powyżej 2000m ² w rejonie oczyszczalni ścieków	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O/P	O	Z	Z	O	O	O	O	O
2UC – tereny obiektów handlowych powyżej 2000m ² w przy ul. Niezłomnych	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O/P	O	O	O	O	O	O	O	O
1U – teren usług komercyjnych przy ul. Staszica	O	O	Z	O	O	Z	O	O	O	O/P	O	O	Z	O	O	O	O	O
2U, 3U- tereny usług przy Trasie Podkarpowej w obrębie Osiedla Dolina	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O/P	O	Z	Z	O	O	O	O	O
KDGP, KDG – teren węzła drogowego i drogi publicznej klasy G	Z	O	O	P	Z	Z	O	O	O	Z	Z	Z	Z	O	O	P	O	O

Objaśnienia symboli literowych:

P – oddziaływanie pozytywne

O – oddziaływanie neutralne

Z – oddziaływanie znaczące

N – oddziaływanie znaczące negatywne

Uwaga! Wpływ na potencjalne SOOS Dolina Dolnego Sanu i Dolny San i Wisłok analizowano łącznie, ze względu na zbliżony zasięg obszarów w rejonie opracowania oraz analogiczne cele i przedmiot ochrony

Z przeprowadzonej analizy i oceny wynika, iż większość przewidywanych oddziaływań będzie miała charakter neutralny dla środowiska. Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych, powodujących powstawanie zagrożeń.

Najwięcej oddziaływań potencjalnie znaczących, rozumianych jako oddziaływanie zauważalne, lecz nie powodujące przekroczeń standardów środowiskowych, wiązać się może z realizacją rozwiązań komunikacyjnych. Należy przy tym zaznaczyć, że funkcjonowanie zrealizowanych już inwestycji komunikacyjnych będzie korzystnie wpływać na zdrowie ludzi. Pozytywne oddziaływania w dłuższym horyzoncie czasowym przewiduje się również w odniesieniu do środowiska wodnego – poprawa stanu czystości wód poprzez oczyszczanie ścieków.

Poniżej przedstawiono opisową analizę i ocenę przewidywanych skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska oraz całokształt środowiska, będących rezultatem realizacji projektu zmiany SUiKZP miasta. W toku analiz i ocen uwzględniono działania prowadzące do minimalizacji potencjalnych negatywnych oddziaływań.

Powierzchnia ziemi

Realizacja projektu zmiany Studium...spowoduje trwałe zajęcie gruntów rolnych, o łącznej powierzchni ok. 69ha (w przewadze grunty orne oraz użytki zielone), faktycznie w znacznym stopniu aktualnie nie wykorzystywanych rolniczo. Spory procent stanowią grunty odłogowane i opuszczone, zaniedbane sady.

Są to w przewadze grunty o znacznej wartości agroekologicznej, w tym zaliczane do chronionych klas bonitacyjnych, co wynika ze specyfiki położenia miasta w dolinie rzeki San - obszaru występowania żyznych gleb. Dla części terenów projektowanego zainwestowania uzyskano zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej w trybie uchwalenia (nieaktualnego) MPO Stalowej Woli, jego kolejnych zmian oraz w trybie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wg aktualnie obowiązujących przepisów (ustawa z dnia 19 grudnia o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych), użytki rolne położone w granicach administracyjnych miast nie podlegają ochronie prawnej i nie wymagają zgody na wyłączenie z produkcji rolnej.

Realizacja nowych funkcji spowoduje częściowe zniszczenie warstwy glebowej w celu lokalizacji zabudowy kubaturowej, komunikacji i zastąpienie jej gruntem antropogenicznym. Wskazane jest selektywne zdejmowanie wierzchniej warstwy gleby w przypadku prowadzenia prac ziemnych i jej wykorzystanie dla kształtowania terenów zieleni.

Projektowane funkcje i związana z nimi emisja zanieczyszczeń przenoszona z powietrzem oraz wodami opadowymi potencjalnie może powodować degradację chemiczną gleb (gruntów) na terenach przyległych.

Mając na uwadze obecny, generalnie korzystny stan jakości gleb (gruntów) przy aktualnym oddziaływaniu zainwestowania szacuje się, iż zainwestowanie projektowane nie wpłynie istotnie negatywnie na stężenia substancji zanieczyszczających w glebie.

Realizacja projektu planu nie spowoduje znaczących, trwałych deformacji powierzchni terenu. Lokalna niwelacja terenów w celu umożliwienia wprowadzenia zabudowy będzie oddziaływaniem krótkotrwałym, występującym na etapie budowy.

Wody powierzchniowe i podziemne.

Tereny projektowanych zmian są po części wyposażone w sieć kanalizacji sanitarnej z możliwością rozbudowy do faktycznych potrzeb.

Realizacja projektu zmiany Studium... wiązać się będzie z powstaniem pewnej ilości ścieków i odpadów komunalnych, w konsekwencji zwiększy się ilość ścieków odprowadzanych do środowiska i ilość wytwarzanych na terenie miasta odpadów. Mogą one stanowić w pewnym stopniu zagrożenie dla środowiska wodnego – wód podziemnych poprzez infiltrację z powierzchni zanieczyszczeń i wód powierzchniowych poprzez spływy obszarowe.

To potencjalne zagrożenie zostanie wyeliminowane poprzez konsekwentną realizację przyjętych w Studium... kierunków w zakresie rozbudowy kanalizacji sanitarnej dla terenów nowego zainwestowania z odprowadzeniem wytwarzanych ścieków na oczyszczalnię miejską. Analogicznie należy wprowadzić rozwiązania w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów projektowanego zainwestowania komunikacyjnego i terenów zabudowy z wykorzystaniem istniejącej kanalizacji deszczowej oraz poprzez jej rozbudowę.

W celu eliminacji negatywnego oddziaływania nowego zainwestowania na środowisko m.in. wodne, istotne będzie zapewnienie realizacji zapisów Studium... dotyczących unieszkodliwiania odpadów pochodzących z działalności usługowej zgodnie z obowiązującymi przepisami i zgodnie z planem gospodarki odpadami opracowanym dla terenu miasta.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tereny usług o pow. powyżej 2ha, droga publiczna i węzeł komunikacyjny) w procesie decyzyjnym należy wykluczyć przedsięwzięcia nie posiadające odpowiednich zabezpieczeń chroniących środowisko wodne.

Spełnienie powyższych warunków nie spowoduje zmian jakości wód podziemnych, co ma szczególne znaczenie z uwagi na położenie obszaru gminy na terenie GZWP nr 425, którego zasoby pozbawione ciągłej warstwy izolacyjnej, są źródłem zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę pitną oraz położenia części projektowanych terenów usługowych w zasięgu terenu ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wody.

Wyposażenie terenów projektowanych do zainwestowania w kanalizację będzie powodować korzystne oddziaływanie pośrednie na jakość wód w rzece San, będącej odbiornikiem ścieków z oczyszczalni miejskiej.

Na terenach projektowanej zabudowy nastąpi zmiana w warunkach gruntowo – wodnych, a pośrednio biotycznych poprzez uszczelnienie podłoża w wyniku wprowadzenia nowych powierzchni nieprzepuszczalnych, zwłaszcza w obrębie terenów przeznaczonych pod komunikację i zabudowę usługową (budynki, parkingi, miejsca postojowe). Przewiduje się, iż zmiany te nie będą istotne, będą miały zasięg lokalny.

Powietrze atmosferyczne

W zakresie wpływu na powietrze atmosferyczne, realizacja zmiany Studium... spowoduje zlokalizowanie nowych źródeł emisji zanieczyszczeń, powstałych przy wytwarzaniu energii cieplnej poprzez spalanie różnego rodzaju paliw.

Źródłami emisji mogą być: indywidualne systemy grzewcze i energetyczne w zabudowie usługowej, ruch komunikacyjny (spaliny) związany z obsługą projektowanej nowej zabudowy oraz ruch komunikacyjny w związku z wprowadzeniem nowego odcinka drogi klasy G.

Emisja pochodząca z tych źródeł nie powinna być znacząca i nie powinna spowodować negatywnej istotnej zmiany w lokalnych warunkach aerosanitarnych.

Dla pokrycia potrzeb cieplnych projektowanej zabudowy usługowej możliwe jest wykorzystanie ogólnomiejskiej sieci grzewczej poprzez rozbudowę nowych jej odcinków i zcentralizowanego miejskiego źródła ciepła.

Realizacja zmiany Studium... w zakresie lokalnego układu komunikacyjnego nie powinna spowodować istotnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych z uwagi na wprowadzenie ruchu związanego jedynie z obsługą projektowanego, lokalnego zainwestowania. Realizacja drogi odciążającej Trasę Podkarpową przyczyni się do upłynnienia i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz eliminacji uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych na terenach zabudowy mieszkaniowej. Z drugiej jednak strony będzie można zaobserwować podwyższony poziom zanieczyszczeń środowiska na obszarach, które dotychczas były wolne od tych oddziaływań. Prawdopodobnie nowa droga nie przejmie całkowitego ruchu na tym kierunku, stąd można wnioskować, iż jego podział nie powinien spowodować znaczących oddziaływań na terenie jej przebiegu, za wyjątkiem najbliższego sąsiedztwa.

Reasumując stwierdza się, iż realizacja zmiany Studium... w stosunku do powietrza spowoduje wpływ nieznaczący lub znaczący, rozumiany jako zauważalny, lecz nie powodujący przekroczeń określonych standardów.

Klimat akustyczny

Zmiana Studium...wprowadzi realizację nowych dróg uzupełniających istniejący układ komunikacyjny, niezbędny dla obsługi projektowanego zainwestowania i realizacji komunikacyjnych powiązań zewnętrznych. Będą to prawdopodobnie drogi dojazdowe i wewnętrzne, niezbędne dla obsługi projektowanego przeznaczenia terenów.

Ruch kołowy przewidywany w związku z dojazdami do nowej zabudowy usługowej, zwłaszcza terenów usług wielkopowierzchniowych może być znaczący. Nie będzie jednak stwarzać uciążliwości dla ludzi i nie spowoduje przekroczeń obowiązujących standardów z uwagi na brak w sąsiedztwie terenów normowanych pod względem akustycznym.

Realizacja drogi odciążającej Trasę Podkarpową przyczyni się do upłynnienia i poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz eliminacji uciążliwości związanych z emisją hałasu komunikacyjnego na terenach zabudowy mieszkaniowej. Następstwem realizacji przedsięwzięcia mogą być oddziaływania pośrednie, pozytywne, skutkujące poprawą klimatu akustycznego, w tym rejonie. W związku ze zmianą Studium..., w sąsiedztwie projektowanego węzła komunikacyjnego i Trasy Podkarpowej będą zlokalizowane obiekty usługowe zamiast wcześniej projektowanych terenów mieszkaniowych. Z drugiej strony droga i jej oddziaływanie akustyczne zostanie wprowadzona na tereny, które dotychczas były wolne od tego rodzaju oddziaływań. W stanie obecnym i projektowym są to jednak tereny nie normowane pod względem akustycznym.

Środowisko biotyczne (fauna i flora), bioróżnorodność, gatunki i siedliska chronione, korytarz ekologiczny Sanu, lokalne korytarze ekologiczne

Na terenach objętych projektem zmiany Studium...zostanie wprowadzona nowa zabudowa usługowa, układ komunikacyjny, niezbędny dla jej obsługi oraz droga publiczna klasy G wraz z węzłem komunikacyjnym. Spowoduje to bezpośrednie, lokalne oddziaływanie na przyrodę ożywioną wyrażające się zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej. Tereny przewidziane do zainwestowania, ze względu na duży udział ugorów, gruntów odłogowanych w sąsiedztwie terenów zabudowanych charakteryzują się dominacją ubogich i częściowo zruderalizowanych łąk oraz zbiorowisk łąk porolnych, nie koszonych i nie wypasanych.

Istniejąca na terenach aktualnie wolnych od zabudowy szata roślinna reprezentowana przez gatunki pospolite tj. roślinność uprawowa, roślinność segetalna towarzysząca uprawom polowym, pospolite gatunki trawiaste charakterystyczne dla łąk porolnych, roślinność ruderalna towarzysząca terenom komunikacyjnym i zainwestowanym ulegnie zniszczeniu.

Realizacja projektu zmiany Studium... dotycząca realizacji obiektów usług komercyjnych przy ulicy Staszica wiązać się będzie z wylesieniem na powierzchni ok. 2,3ha. Nie spowoduje to istotnych strat w środowisku biotycznym tego rejonu. Teren leśny przewidziany do wylesienia nie posiada wysokich wartości przyrodniczych, stanowi fragment większego kompleksu, który nadal będzie pełnić funkcje biotyczne i izolacyjne. Ponadto lokalizacja obiektów kubaturowych nie musi powodować wycinki drzew na całym przewidzianym do zmiany funkcji terenie, część drzew może pozostać zachowana jako zieleń towarzysząca.

Na omawianych, przewidzianych do zainwestowania obszarach, brak jest cennych zbiorowisk roślinnych, chronionych siedlisk przyrodniczych, udokumentowanych stanowisk chronionych gatunków flory i fauny, nie występują tu również miejsca lęgowe fauny, w tym ornitofauny objętej ochroną prawną. Stąd nie przewiduje się by realizacja projektu zmiany Studium... powodowała znaczące straty w środowisku biotycznym, rejonu opracowania.

Realizacja projektowanego zainwestowania nie spowoduje istotnego ubożenia bioróżnorodności (utrata cennych siedlisk, wymierania gatunków) z uwagi na brak w obrębie

terenów opracowania i w ich sąsiedztwie elementów kluczowych dla jej zachowania tj. torfowisk, ekstensywnie użytkowanych łąk, starorzeczy.

Zajęcie terenów rolnych i porolnych (mało cennych przyrodniczo zbiorowisk roślinnych), przylegających do istniejącej zabudowy nie zainicjuje istotnej presji na przyrodę ożywioną na większych obszarach.

W stanie obecnym część obszarów opracowania (za wyjątkiem terenu przy ulicy Niezłomnych zainwestowanego i zlokalizowanego w centrum zainwestowania miejskiego oraz obszarów położonych przy Trasie Podkarpowej na osiedlu Dolina) jest wolna od zabudowy, po części położona w obrębie terenów otwartych miasta. Z tego powodu nie można tu całkowicie wykluczyć okresowego pobytu chronionych i podlegających częściowej ochronie gatunków ptaków.

Gatunki ptaków preferujące przestrzenie otwarte korzystają z pól i gruntów odłogowanych na obszarach opracowania głównie jako łowisk. Ich zainwestowanie nie odbije się jednak negatywnie na populacjach tych gatunków, ponieważ tereny otwarte występują na obszarze miasta w dostatecznej ilości (tereny międzywała Sanu, rozległe kompleksy leśne na zachodzie i południu) zapewniając miejsca żerowania.

Planowane inwestycje (w tym projektowana funkcja usługowa z obiektami wielkopowierzchniowymi w rejonie oczyszczalni ścieków) nie stwarzają ryzyka zniszczenia siedlisk łągowych, ani żerowiskowych, ważnych z punktu widzenia egzystencji awifauny, w tym również ptaków drapieżnych, zarówno na przedmiotowych terenach jak w ich otoczeniu. Odpowiednie siedliska jak i żerowiska ptaków zachowane są w szerokim zakresie poza obszarami zainwestowanymi, głównie w międzywale i w większym stopniu na prawym brzegu rzeki, w obrębie terenów leśnych oraz na ogrodach działkowych, sąsiadujących z oczyszczalnią. **Zabudowa nieużytków w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków ze względu na bezpieczne oddalenie od rzeki, oraz charakter niskiej zabudowy nie będzie stanowić bariery dla migrujących ptaków. Zabudowa tego terenu nie będzie miała wpływu na migrację ptaków wodnych.**

Z uwagi na ograniczenie projektowanych inwestycji do obszarów w większym lub mniejszym stopniu przekształconych antropogenicznie, poza międzywalem rzeki nie będą one miały znaczącego negatywnego oddziaływania na integralność i ciągłość korytarza ekologicznego rzeki San. Również projektowana wzdłuż wału droga nie wkracza na teren międzywała, nie powoduje przegradzania korytarza ekologicznego, ani bariery dla migracji gatunków.

Pewnemu ograniczeniu oraz zajęciu ulegną natomiast lokalne korytarze ekologiczne, zwłaszcza w południowej części osiedla Dolina. W związku z czym niezbędne jest maksymalne, możliwe zachowanie (%) powierzchni biologicznie czynnej oraz nasadzenia zieleni w sąsiedztwie projektowanego węzła komunikacyjnego.

Cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 – OSO Puszcza Sandomierska, potencjalne obszary ochrony siedlisk Dolina Dolnego Sanu oraz Dolny San i Wisłok

Z uwagi na położenie projektowanych funkcji w znacznych odległościach (6-8 km) oraz oddzielenie przez tereny zainwestowane miasta od OSO Puszcza Sandomierska nie przewiduje się negatywnego wpływu na cele, przedmiot ochrony i ich integralność tego obszaru Natura 2000. Projektowane zainwestowanie i jego oddziaływanie poprzez brak powiązań przyrodniczych nie będzie ingerować w funkcjonowanie występujących w jego obrębie chronionych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk chronionej ornitofauny.

Potencjalnie największe prawdopodobieństwo znaczącego oddziaływania na proponowany obszar ochrony siedlisk Dolina Dolnego Sanu i zawierający się w jego granicach proponowany obszar ochrony siedlisk Dolny San i Wisłok, wynikać może z realizacji przedsięwzięć najbliższej położonych tj. głównie drogi publicznej klasy G. Projektowane obiekty handlowe wielkopowierzchniowe, pomimo stosunkowo bliskiego położenia od obszarów Natura 2000

oddziela teren oczyszczalni ścieków. Zmiany warunków gruntowo-wodnych powstałych w wyniku realizacji nowych funkcji będą miały charakter bezpośredni, lokalny, zatem nie będą negatywnie oddziaływać na stan zachowania siedlisk wodnych i związanych z sąsiedztwem rzeki.

Wyposażenie projektowanego terenu usługowego w kanalizację oraz funkcjonująca w sąsiedztwie oczyszczalnia ścieków (po gruntownej modernizacji) przyczynią się do realizacji ważnych z punktu widzenia obszarów Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu i Dolny San i Wisłok zadań, jakimi jest ograniczenie eutrofizacji wód oraz właściwe zagospodarowanie ścieków komunalnych. Planowana nowa zabudowa usługowa (w tym wielkopowierzchniowa) nie będzie ingerować w roślinność potencjalnego SOOS Doliny Dolnego Sanu, jak również nie będzie bezpośrednio graniczyć z tym obszarem.

Projektowana wzdłuż wału przeciwpowodziowego droga na odcinku około 2,5km nie będzie bezpośrednio ingerować w roślinność międzywała rzeki – obszarów Natura 2000, będzie natomiast źródłem emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu. Można jednak założyć, iż wysoki wał przeciwpowodziowy będzie stanowić swoistą barierę dla rozprzestrzeniania się tych oddziaływań. Zatem oddziaływanie akustyczne drogi w trakcie jej funkcjonowania nie powinno powodować płoszenia awifauny związanej z siedliskami wodnymi.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, iż ustalenia rozpatrywanego projektu zmiany Studium...nie będą miały negatywnego wpływu na obszary Europejskiej Sieci Natura 2000. Nie spowodują oddziaływań zagrażających siedliskom flory i fauny chronionej skutkujących, wymieraniem gatunków lub spadkiem liczebności populacji.

Realizacja projektowanych funkcji nie spowoduje zagrożeń i utraty przypisanych obszarom Natura 2000 funkcji ochronnych.

Przewiduje się, iż oddziaływanie realizacji projektu zmiany Studium...(w tym funkcji usługowo-handlowej w rejonie oczyszczalni ścieków) na przedmiotowe obszary Natura 2000 będzie miało charakter neutralny, nie powinno spowodować oddziaływań skumulowanych, ponadlokalnych, ani wtórnych, zagrażających gatunkom i siedliskom chronionym.

Krajobraz

W wyniku realizacji projektu zmiany Studium... nastąpi w części obszaru miasta przekształcenie krajobrazu.

Będą to zmiany pośrednie wynikające z wprowadzenia zabudowy na terenach przestrzeni otwartych.

Część projektowanych przedsięwzięć, a przede wszystkim rozległy teren obiektów wielkopowierzchniowych znajduje się w wyznaczonej na obszarze miasta strefie ochrony krajobrazowej. W krajobrazie o pewnej wartości widokowej pojawią się nowe, rozległe tereny o charakterze usługowym. W kontekście powyższego istotna będzie maksymalna dbałość o zachowanie ładu przestrzennego, estetykę obiektów budowlanych (formy architektoniczne, kolorystyka) oraz zagospodarowanie zielenią.

Nowa zabudowa nie pogorszy w sposób istotny walorów krajobrazowych, ponieważ krajobraz tego rejonu został już znacznie przekształcony. Na wysokiej skarpie doliny Sanu znajdują się osiedla mieszkaniowe wielorodzinne oraz drogi publiczne: ul. Nowowiejskiego i dwupasmowa droga nr 77 pełniąca funkcję obwodnicy miasta. W dnie doliny zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków składająca się z różnych, niedopasowanych kształtem zabudowań i urządzeń, liczne słupy podtrzymujące linie elektroenergetyczne oraz stację transformatorową.

Planowana zabudowa usługowo - handlowa, w sensie krajobrazowym, może zostać dzięki ograniczonej wysokości, wkomponowana w obniżenie między stromą skarpią doliny Sanu a bryłą oczyszczalni ścieków.

W projekcie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego istotne będą zapisy w zakresie m.in. ograniczenia wysokości, zastosowania elewacji ze szczególnym uwzględnieniem detalu architektonicznego, wykluczenia zagospodarowania terenu wyłącznie obiektami powtarzalnymi. Planowana zabudowa zostanie oddzielona od doliny rzeki istniejącą

oczyszczalnią ścieków oraz znajdującym się na północ od niej, płatem zieleni nieurządzonej, co dodatkowo wpłynie ograniczająco na oddziaływania względem środowiska przyrodniczego doliny Sanu.

Zabytki, stanowiska archeologiczne

W związku z lokalizacją projektowanych funkcji na terenach wolnych od zabudowy nie wystąpią kolizje przestrzenne z obiektami zabytkowymi i strefami konserwatorskimi.

Analogiczne na terenach projektowanych zmian nie występują zewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

Populacja ludzi

Realizacja projektu zmiany Studium...dotycząca odciążenia Trasy Podkarpowej od ruchu tranzytowego poprzez budowę nowej drogi spowoduje wtórne oddziaływania pozytywne. Polegać one będą na poprawie klimatu akustycznego i ograniczeniu uciążliwości hałasowej w terenach zamieszkiwania ludzi przez, które aktualnie przebiega Trasa.

Część terenu projektowanej zabudowy wielkopowierzchniowej w rejonie oczyszczalni ścieków oraz część terenu przeznaczonego pod projektowaną drogę znajduje się w zasięgu zagrożeń powodziowych o charakterze potencjalnym, które mogą pojawić się w warunkach ekstremalnych tj. sytuacjach katastrofalnych stanów wód na rzece San oraz uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych. Są to obszary chronione wałami przeciwpowodziowymi rzeki.

Warunkiem uniknięcia ewentualnego zagrożenia powodzią na tych obszarach, w przypadku katastrofalnych stanów wód w rzekach jest utrzymanie w należyтым stanie technicznym wałów poprzez stałą ich modernizację celem eliminacji uszkodzeń i zniszczeń. Ponadto zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony przed powodzią wymagane jest zachowanie 50 – metrowej strefy ochrony wału przeciwpowodziowego. W zakresie spełnienia wymagań bezpieczeństwa ludzi i ich mienia oraz minimalizowania strat powodziowych wskazane jest stosowanie rozwiązań konstrukcyjno-technicznych obiektów kubaturowych chroniących przed skutkami podmakania i zalewania.

6. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska oraz cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000: OSO Puszcza Sandomierska i SOOS Dolina Dolnego Sanu i Dolny San i Wisłok.

Niemniej przedsięwzięcia projektowane w zmianie Studium...w sąsiedztwie obszarów specjalnej ochrony siedlisk rzeki San, zaliczane są wg obowiązujących przepisów do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i mogą w pewnym stopniu wpływać przekształcająco na środowisko.

Prawodawstwo polskie w zakresie ochrony środowiska daje narzędzie zapobiegania i ograniczania przewidywanych negatywnych oddziaływań przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie wpływać na stan środowiska w postaci procedur postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko.

Stąd szczególnej uwagi wymagają procesy projektowe inwestycji oraz przeprowadzenie dokładnej analizy oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia w trybie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

Zapobieganie, ograniczanie i eliminacja potencjalnych, znaczących oddziaływań, które mogą być rezultatem realizacji projektowanych funkcji usługowych i komunikacyjnych następować będzie poprzez:

- zapewnienie realizacji rozwiązań w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z pasa drogowego, parkingów z wykorzystaniem kanalizacji deszczowej;

- wykorzystanie kanalizacji zbiorczej i oczyszczanie ścieków, pochodzących z działalności usługowej;
- pokrycie potrzeb cieplnych z wykorzystaniem ogólnomiejskiej sieci grzewczej.

W związku z przewidywanym brakiem istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 oraz brakiem niebezpieczeństwa nieodwracalnego zniszczenia bioróżnorodności (zajmowania chronionych siedlisk przyrodniczych) nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia działań kompensacyjnych.

7. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany SUiKZP gminy

Zgodnie z art. 51 ust.3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie planu, w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku przedmiotowej zmiany Studium... lokalizacja projektowanych funkcji wynika z wniosków samorządu lokalnego. Zatem przedstawienie innych rozwiązań lokalizacyjnych jest utrudnione, również ze względu na szczupłość terenów inwestycyjnych na terenie miasta, wynikającą m.in. z uwarunkowań przyrodniczych (wysoka lesistość ok. 60%, tereny chronione w dolinie Sanu, zagrożenia powodziowe).

Ponadto w wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000, ustanowionego i potencjalnych w rejonie położenia miasta.

Jedynym nasuwającym się rozwiązaniem alternatywnym, eliminującym potencjalne negatywne oddziaływania wynikające z realizacji projektu, może być rezygnacja z realizacji części projektowanych funkcji, co dotyczy w szczególności zmniejszenia powierzchni terenów przeznaczonych pod realizację projektowanego zainwestowania. Skutkowałoby to zmniejszeniem zajmowanej powierzchni terenów biologicznie czynnych, terenów rolnych oraz eliminacją potencjalnych negatywnych oddziaływań.

Z drugiej strony brak realizacji drogi przejmującej część ruchu tranzytowego na Trasie Podkarpowej prowadziłyby do pogłębiania się uciążliwości komunikacyjnych na terenach mieszkaniowych.

Ponadto należy rozważyć również aspekt społeczny. Brak realizacji działań inwestycyjnych (usługowych), mógłby prowadzić do ograniczenia potrzeb w zakresie realizacji celów publicznych oraz zadań własnych gminy. Skutkiem powyższego mogłyby być protesty podmiotów zainteresowanych przekształceniami funkcjonalnymi terenów, celem stworzenia nowych miejsc pracy oraz protesty lokalnej społeczności.

8. Podsumowanie i wnioski

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena czy i w jaki sposób projektowane zmiany w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Stalowa Wola mogą oddziaływać na środowisko.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen stwierdza się, iż funkcje projektowane w zmianie SUiKZP miasta będą miały w przewadze wpływ neutralny (brak wpływu, wpływ nieznaczący) lub znaczący (rozumiany jako oddziaływanie zauważalne lecz nie powodujące naruszenia standardów środowiskowych). Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, bariery dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych.

Realizacja projektu zmiany przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wymienionych w pkt. 7 i pkt. 5.3. działań i rozwiązań zapobiegawczych oraz minimalizujących czy lub eliminujących potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko.

Ze względu na usytuowanie miasta Stalowa Wola w stosunku do granic Państwa oraz zakres projektowanych zmian w SUiKZP nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

9. Wykaz materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy

1. *Geografia fizyczna Polski* PWN Warszawa 1988r.
2. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stalowa Wola.* Instytut Rozwoju Krakowa .Kraków 1998r. i 2005r; 2006r. (zmiany Studium).
3. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe obszarów miasta Stalowa Wola dla potrzeb opracowania planów zagospodarowania przestrzennego i sporządzania zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.* Instytut Rozwoju Miast. Kraków 2007r.
4. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego obszaru ograniczonego wałem przeciwpowodziowym i tzw. trasa podskarpową w Stalowej Woli.* mgr Kazimierz Stach, mgr Emil Nowak. Rzeszów grudzień 2004r.
5. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego osiedla Śródmieście w Stalowej Woli.* mgr Kazimierz Stach, mgr Emil Nowak. Rzeszów kwiecień 2005r.
6. *Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne części obszaru osiedla Widok dla potrzeb Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego osiedla Dolina w Stalowej Woli.* Instytut Rozwoju Miast. Kraków 2004r.
7. *Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne terenów przemysłowych położonych w rejonie ulic Przemysłowej i Niezlomnych w Stalowej Woli.* Instytut Rozwoju Miast. Kraków 2004r.
8. *Inwentaryzacja przyrodnicza oraz wnioski dotyczące możliwości kształtowania walorów krajobrazowych, ochrony korytarza ekologicznego doliny rzeki San oraz potencjalnego SOOS Natura 2000 pn. Dolny San i Wilłok dla potrzeb uchwalenia M.p.z.p. obszaru przemysłowo-usługowego w rejonie oczyszczalni ścieków w Stalowej Woli.* Opr. dr Dominik Wróbel. Jasło-Rzeszów 2008r.
9. *Ocena roczna jakości powietrza w woj. podkarpackim w 2007roku.* WIOŚ Rzeszów 2008 r.
10. *Klasyfikacja jakości wód w rzekach woj. podkarpackiego w 2007r.* WIOŚ Rzeszów 2008r.
11. *Klasyfikacja ogólna jakości wód podziemnych w 2007r.* WIOŚ Rzeszów 2008r.
12. *Stan środowiska w województwie podkarpackim 2002-2007r..* WIOŚ Rzeszów 2008r.
13. *Dokumentacja hydrogeologiczna GZWP nr 425, 426, 427.* wyk PRO-GEO Sp.z o.o. Kraków 1995r.
14. *Analiza wniosków do projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Stalowa Wola.* PBPP w Rzeszowie O/Z w Tarnobrzegu. Tarnobrzeg 2008r.
15. *Mapa planowanych obszarów Natura 2000.* www.mos.gov.pl ; www.kp.org.pl
16. *Standardowy Formularz Danych dla potencjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolny San i Wisłok.*
17. *Standardowy Formularz Danych dla potencjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Dolnego Sanu.*